

PALKKATASOTYÖRYHMÄN RAPORTTI

Terveyspalvelualan työehtosopimus

Terveyspalvelualan työehtosopimuksen allekirjoituspöytäkirjassa 23.6.2022 on sovittu palkkataso -työryhmästä seuraavaa:

”Työryhmä seuraa ja arvioi terveyspalvelualan sekä julkisen sote-sektorin palkkakehitystä ja tekee arvioita alan palkkatason kilpailukyvyn säilyttämiseksi.”

Työryhmä on kokoontunut 2023–2024 yhteensä 8 kertaa. Työryhmässä ovat olleet edustettuina työnantajaliitto Hyvinvointiala HALI ry sekä Sosiaali- ja terveysalan neuvottelujärjestö SOTE ry.

Työryhmä päätti hankkia olemassa olevaa tilastotietoa sekä yksityisen terveyspalvelualan palkkatasosta että julkisen sektorin terveyspalveluiden tehtävien palkkatasosta. Vertailuluvuksi päädyttiin valitsemaan tehtävän vaativuuden mukainen peruspalkka sekä mahdolliset tehtäväkohtaiset lisät / erityistekijälisät.

Kokonaisansioiden vertailua ei nähty tarkoituksenmukaisena useammastakin eri syystä. Kokonaisansioihin vaikuttavat työaikakorvaukset ja työvuoroilla on tähän suuri merkitys. Samoin kokonaisansioissa huomioidaan myös ylityöt. Näiden vertailua ei nähty tarkoituksenmukaiseksi. Tehtäväkohtainen palkka on erotettavissa sekä terveyspalvelualan että SOTE-sopimuksen palkkausjärjestelmästä ja työryhmä totesi sen parhaiten vertailtavaksi.

TERVEYSPALVELUALAN PALKKAUSJÄRJESTELMÄ

Terveyspalvelualan työehtosopimuksen tehtäväkohtainen palkka muodostuu vaativuusryhmän (VR1 – VR5b) mukaisesta palkasta ja erityistekijälisistä. Erityistekijälisää maksetaan, jos työtehtävän sisältö poikkeaa vaativuusryhmän tavanomaisista tehtävänsisällöistä ja vaativuusryhmän töiden normaalista vaativuustasosta. Henkilökohtainen palkanosa koostuu vuosisidonnaisesta takuuosasta ja muusta henkilökohtaisesta palkasta (esim. suoritukseen perustuva).

Vaativuusryhmä 1

Tähän ryhmään kuuluvat tyypillisesti erilaiset avustavat tehtävät, kuten esimerkiksi sairaala-, hoito- ja toimistoapulaisen tehtävät.

Vaativuusryhmä 2

Tähän ryhmään kuuluvat tyypillisesti erilaiset perustyötehtävät, kuten esimerkiksi hierojan, välinehuoltajan ja vastaanottoavustajan tehtävät sekä toimiston rutiinitehtävät.

Vaativuusryhmä 3

Tähän ryhmään kuuluvat tyypillisesti erilaiset ammattitehtävät, kuten esimerkiksi lähihoitajan tehtävät ja vastaavan tasoiset hoitoja vastaanottotehtävät sekä toimiston ammattitehtävät.

Vaativuusryhmä 4

Tähän ryhmään kuuluvat tyypillisesti erilaiset vaativat ammattitehtävät, kuten esimerkiksi sairaanhoitajan tehtävät ja vastaavan tasoiset hoitotehtävät sekä vaativat toimistotehtävät

Vaativuusryhmä 5

Tähän ryhmään kuuluvat tyypillisesti vaativat erityisosaamista edellyttävät asiantuntijatehtävät ja vaativat esimiestehtävät, kuten esimerkiksi osaston- ja apulaisosastonhoitajan sekä vastaavan hoitajan tehtävät.

Vaativuusryhmä 5b

Tähän ryhmään kuuluvat tyypillisesti kaikkein vaativimmat esimiestehtävät, joissa on alaisia ja/ tai merkittävä taloudellinen tai tulosvastuu, kuten esimerkiksi vaativimmat osastonhoitajan, vastaavan hoitajan ja apulaisylihoitajan tehtävät.

Palkkataulukko 1.11.2023 alkaen

Vaativuusryhmä Hki ym		PKL I
VR 1	1 958,62	1 918,62
VR 2	2 089,72	2 075,35
VR 3	2 276,11	2 218,79
VR 4	2 635,32	2 548,13
VR 5	2 836,94	2 750,80
VR 5b	3 284,44	3 169,29

Palkkataulukoissa ei ole huomioituna marras-helmikuussa tullutta korotusta, yhteensä 1,05 %.

SOTE-SOPIMUKSEN PALKKAUSJÄRJESTELMÄ

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työ- ja virkaehtosopimusta (SOTE-sopimus) sovelletaan hyvinvointialueen tai hyvinvointiyhtymän palveluksessa olevaan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävissä työskentelevään henkilöstöön. Myös osastonsihteerit ja välinehuoltajat ovat SOTE-sopimuksen piirissä.¹ Sen sijaan esim. toimistotehtävissä ja yleishallinnossa työskentelevät ovat HYVTES:n piirissä.²

SOTE-sopimuksen palkkausjärjestelmä koostuu tehtävän vaativuuden arviointiin perustuvasta (TVA) tehtäväkohtaisesta palkasta, henkilökohtaisesta palkanosasta ja työkokemuslisästä. Tehtävän vaativuuden mukainen palkka vastaa terveyspalvelualan työehtosopimuksen tehtävän vaativuuden mukaista palkkaa.

SOTE-sopimuksen palkkahinnoitteluliitteet on uudistettu 1.2.2024 lukien. Kaikissa palkkahinnoittelukohdissa on peruspalkkatasot eli tehtävästä vähintään maksettava palkka. Uudet liitteet ovat seuraavat:

1. johto- ja esihenkilötehtävät (ylihoitajat, osastonhoitajat)
2. erityisasiantuntijatehtävät (esim. lääkkeen määräämistä tekevät sairaanhoitajat)
3. asiantuntijatehtävät (laillistetut ammattihenkilöt, esim. sairaanhoitajat, röntgenhoitajat)
4. ammattitehtävät (lähihoitajat)
5. muut ammattitehtävät ja peruspalvelutehtävät (esim. laitoshuoltajat)

¹ SOTE-sopimukset liitteet 4 ja 5

² HYVTESin suurimmat ammattiryhmät ovat hyvinvointialueiden ja -yhtymien palveluksessa oleva palo- ja pelastushenkilöstö, toimisto- ja hallintotehtävissä työskentelevä henkilöstö sekä ruokapalveluhenkilöstö (HYVTES 2023–2025 | Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT)

Ammattitehtävät

Tähän palkkahinnoittelukohtaan kuuluvien päätehtävät muodostuvat hoidon, huolenpidon, kasvatuksen ja kuntoutuksen ammattitehtävistä. Tähän ryhmään voivat kuulua esimerkiksi lähihoitaja ja vastaavat aiemmat koulutusnimikkeet. Pätevyys: Viranhaltijalta/työntekijältä edellytetään sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa tai alan aikaisempaa kouluasteista ammatillista tutkintoa.

S4TAM100

1.2.2024	1.6.2024
2 350,00 €	2 403,35 €

Vaativat ammattitehtävät

Vaativissa ammattitehtävissä edellytetään osaamista ja perehtyneisyyttä, jotka on hankittu esimerkiksi tutkintoa täydentävällä lisäkoulutuksella, sitä vastaavalla työnantajan järjestämällä koulutuksella, työssä oppimalla, ammatti- tai erikoisammattitutkinnolla (mm. obduktiotoiminta, immobilisaatiohoito, mielenterveys- ja päihdetyö, psykiatrinen hoito). Tähän ryhmään voivat kuulua esimerkiksi lähihoitaja ja vastaavat aiemmat koulutusnimikkeet. Näitä tehtäviä ovat yksiköiden (esimerkiksi teho-, päivystys-, syöpä- ja leikkausosasto, psykiatristen sairaaloiden akuutti- ja vaikeahoitoisten osasto, laboratorio) vaativat tehtävät ja tehtävät, joissa on vastuu erityistehtävästä omassa työyksikössä (esim. haavahoito).

S4TVM100

1.2.2024	1.6.2024
2 500,00 €	2 556,75 €

Asiantuntijatehtävät

Liitteen mukaisiin asiantuntijatehtäviin voivat kuulua esimerkiksi sairaanhoitaja, röntgenhoitaja, laboratorionhoitaja, fysioterapeutti, toimintaterapeutti ja suuhygienisti.

S3TAT100

1.2.2024	1.6.2024
2 700,00 €	2 761,29 €

Vaativat asiantuntijatehtävät

Tähän palkkahinnoittelukohtaan kuuluvien päätehtävät muodostuvat terveydenhuollon, ennaltaehkäisevän terveydenhoidon, hoitotyön ja kuntoutuksen vaativista asiantuntijatehtävistä. Terveydenhuollon vaativia asiantuntijatehtäviä ovat kättilön ja terveydenhoitajan tehtävät. Muissa vaativissa asiantuntijatehtävissä edellytetään osaamista ja perehtyneisyyttä, jotka on hankittu esimerkiksi tutkintoa täydentävällä lisäkoulutuksella, sitä vastaavalla työnantajan järjestämällä koulutuksella tai työssä oppimalla. Terveydenhuollon vaativia asiantuntijatehtäviä ovat esimerkiksi teho-, päivystys- ja leikkausosastojen, syöpä- ja dialyysihoitoa antavien yksiköiden sekä kotihoidon sairaanhoitajan tehtävät. Tähän ryhmään kuuluvat myös psykiatrian, laboratorion (esim. syväosaamista edellyttävä analytiikka), kuvantamisen ja suuhygienistin vaativat tehtävät. Lisäksi vaativiin tehtäviin kuuluvat tehtävät, joissa on vastuu erityistehtävästä omassa työyksikössä (esim.

haavahoitaja, seksuaalineuvoja, avannehoitaja). Lisäksi näitä tehtäviä ovat kuntoutuksen asiantuntijatehtävät (esimerkiksi fysioterapeutti, toimintaterapeutti), joissa vaaditaan kuntoutuksen syvällistä tai laajaa erityisosaamista omalla ammattialalla tiettyyn asiakasryhmään tai työalueeseen liittyen. Näitä ovat esimerkiksi kuntoutuksen suoravastaanotto ja kotiin vietävät kuntoutuspalvelut sekä työfysioterapeutin tehtävät.

S3TVA100

1.2.2024	1.6.2024
2 850,00 €	2 914,70 €

Erityisasiantuntijat

Tähän ryhmään kuuluvat esimerkiksi kliininen asiantuntija, tutkimus- ja opetushoitaja, hygieniahoitaja, haavahoitaja, hyvinvointikoordinaattori, yhdyspintakoordinaattori ja kehittäjäterveydenhoitaja. Erityisasiantuntijan tehtävissä voi lisäksi toimia mm. työterveyshoitaja sekä erikoissairaanhoidossa ja yhteispäivystyspisteessä itsenäistä vastaanottoa tekevä päivystävä sairaanhoitaja.

S2TEA100

1.2.2024	1.6.2024
3 000,00 €	3 068,10 €

PALKANKOROTUKSET 2022-2024

Terveyspalvelualan työehtosopimuksen korotukset 2022–2024

1.10.2022	2,0 %	yleiskorotus
1.11.2023	1,9 %	yleiskorotus
1.11.2023	0,315 %	paikallinen erä ja yleiskorotus 0,735 % <u>tai</u>
1.2.2024	1,05 %	yleiskorotus

SOTE-sopimuksen korotukset 2022–2024

1.6.2022	2,00 %	Yleiskorotus, TES
1.10.2022	0,50 %	Yleiskorotus, TES
1.6.2023	2,20 %	Yleiskorotus, TES
1.6.2023	0,70 %	Järjestelyerä, TES
1.6.2023	1,20 %	Paikallinen kehittämisohjelmaerä
1.6.2023	1,50 %	Paikallinen erä (palkkojen yhteensovittaminen, palkkauksen kehittäminen ja palkkausjärjestelmien käyttöönotto)
1.2.2024	0,40 %	Keskitetty kehittämisohjelmaerä
1.6.2024	2,27 %	Yleiskorotus, TES
1.6.2024	0,73 %	Järjestelyerä, TES
1.6.2024	0,60 %	Paikallinen kehittämisohjelmaerä
1.10.2024	2,50 %	Paikallinen erä (palkkojen yhteensovittaminen, palkkauksen kehittäminen ja palkkausjärjestelmien käyttöönotto)

SOTE-sopimuksen palkankorotukset ovat kohdistuneet sote-alan ammattilaisten tehtäviin. Palkkahinnoittelu-uudistukseen on käytetty 1.2.2024 kehittämisohjelman mukainen valtakunnallinen keskitetty erä (0,4 %) määritettäessä palkkahinnoittelukohdille uudet peruspalkat. Keskitetty erä on käytetty kokonaisuudessaan em. tarkoitukseen.³

PALKKATILASTOT

EK:n ja Tilastokeskuksen tilastot

Yksityisen puolen palkkojen osalta käytettävissä oli EK:n palkkatilastoaineisto syyskuulta 2022 ja 2023. EK:n palkkatilastoista ei ole saatavilla suoraan tehtäväkohtaista palkkaa, vaan se on laskettava vähentämällä kiinteästä kuukausipalkasta henkilökohtainen palkanosa.

Julkisen sektorin palkkatiedoissa käytimme Tilastokeskuksen keräämiä palkkatietoja. Tilastokeskus kerää tiedot lokakuun palkkasummasta. Tilastokeskuksen tiedot vuodelta 2022 viivästyivät huomattavasti.

Työryhmä valitsi vertailtaviksi ammattinimikkeiksi alla luetellut nimikkeet. Valintakriteerinä käytettiin EK:n palkkatilastojen nimikkeistöä, joista pyrittiin valitsemaan sellaiset nimikkeet, joilla tilastoitujen palkkojen määrä oli tilastollisesti riittävän korkea. Jo vertailun aluksi havaittiin, että nimikkeistö kaikilta osin ei ollut vertailukelpoinen julkisen puolen nimikkeistöön, joten työryhmässä jouduttiin arvioimaan, mitkä julkisen puolen nimikkeet vastaisivat lähimmäksi valittuja yksityisen puolen nimikkeitä.

Samalla nimikkeellä saatetaan toimia hyvin erilaisissa tehtävissä ja tyypillisesti julkisella sektorilla tehdään enemmän osastotyötä tai sairaalatyötä, mikä osaltaan vaikuttaa tehtävän vaativuuteen ja palkkaukseen. Toisaalta tehtävien vaativuudessa voi olla eroa työnantajittain tai saman työnantajan palveluksessa.

Tämä osaltaan jonkin verran heikentää tilastojen vertailukelpoisuutta. Vertailukelpoisuutta heikentää myös se, että samaan nimikekategoriaan voi kuulua useampia eri tehtävänimikkeitä. Näiden erottaminen omiksi nimikkeikseen ei kuitenkaan ollut mahdollista EK:n palkkatilastoaineistosta. Vertailu toteutettiin niin, että lähtötietoina käytettiin julkisen puolen palkkadataa 10/2022 ja EK:n palkkatilastoja 9/2022 ja 9/2023. Näitä lähtötietoja korotettiin laskennallisesti mittaushetken jälkeen tulleilla työehtosopimuskorotuksilla.

Julkisen ja yksityisen sektorin palkat erosivat toisistaan seuraavasti. Taulukossa 0 tarkoittaa samaa palkkaa. Nollan alapuolella olevat luvut tarkoittavat sitä, että kyseisessä ammattiryhmässä yksityisen sektorin palkka on alempi kuin julkisen sektorin.

³ KT:n yleiskirje 3/2024

Palkkavertailu 2022

SOTE-SOPIMUS ja TPTES

Luvut: Tilastokeskus ja Hali

Korotukset: SOTE-sopimus ja TPTES

	SOTE 2022	TP-TES 2022	EROTUS 2022	Erotus %
Hammashoitaja	2313	2513	200	8,0 %
Lähi-/perushoitaja	2327	2342	15	0,6 %
Bio-/labrahoitaja	2625	2726	101	3,7 %
Fysioterapeutti	2679	2841	162	5,7 %
Osastonhoitaja	3534	3598	64	1,8 %
Röntgenhoitaja	2751	2708	-43	-1,6 %
Sairaanhoitaja	2716	2796	80	2,9 %
Suuhygienisti	2698	2871	173	6,0 %
Terveydenhoitaja	2721	2722	1	0,1 %
Toimintaterapeutti	2714	2901	187	6,4 %
Työterveyshoitaja	2873	2817	-56	-2,0 %
Liikunnanohjaaja	2350	2482	132	5,3 %
Välinehuoltaja	2175	2214	39	1,8 %
Hoitoapulainen	2021	2049	28	1,4 %
Vastaanottoavustaja	2047	2363	316	13,4 %

TAULUKKO 1 Palkkatiedot 11/2022

Palkkavertailu 2023

SOTE-SOPIMUS ja TPTES

Luvut: Tilastokeskus ja Hali

Korotukset: SOTE-sopimus ja TPTES

	SOTE 2023	TP-TES 2023	EROTUS	Erotus %
Hammashoitaja	2443	2550	107	4,2 %
Lähi-/perushoitaja	2457	2380	-77	-3,2 %
Bio-/labrahoitaja	2772	2785	13	0,5 %
Fysioterapeutti	2829	2983	154	5,2 %
Osastonhoitaja	3732	3660	-72	-2,0 %
Röntgenhoitaja	2905	2763	-142	-5,1 %
Sairaanhoitaja	2868	2857	-11	-0,4 %
Suuhygienisti	2849	2889	40	1,4 %
Terveydenhoitaja	2873	2702	-171	-6,3 %
Toimintaterapeutti	2866	2974	108	3,6 %
Työterveyshoitaja*	3034	2886	-148	-5,1 %
Liikunnanohjaaja**	2446	2968	522	17,6 %
Välinehuoltaja	2264	2264	0	0,0 %
Hoitoapulainen	2104	2063	-41	-2,0 %
Vastaanottoavustaja	2131	2396	265	11,0 %

*julkisella 67 työterveyshoitajaa

**yksityisellä 23 liikunnan-/askartelun/vapaa-ajanohjaajaa

TAULUKKO 2.1. SOTE-sopimuksen ja TPTES:n tehtäväkohtaiset palkat 11/2023.⁴

⁴ Taulukossa on huomioitu vuodelle 2023 1,05 % suuruinen korotus, joka tosiasiallisesti on tullut maksuun vasta 1.2.2024, mikäli työpaikalla ei ole sovittu paikallisesta erästä.

Julkisen sektorin SOTE-sopimuksen korotukset ovat tiedossa jo vuodelle 2024. Yksityisen sektorin palkankorotuksista tulevalle vuodelle ei ole tietoa tällä hetkellä. Julkisen sektorin osalta tiedossa on, että 1.2.2024 maksettu 0,4 % keskitetty erä on kokonaisuudessaan käytetty uusien palkkausliitteiden mukaisten tehtäväkohtaisten vähimmäispalkkojen korotuksiin. Lisäksi tiedossa on jo, että 1.6.2024 voimaan tuleva yleiskorotus korottaa tehtäväkohtaisia palkkoja 2,27 %.

Lisäksi vuonna 2024 maksuun tulee 1.6.2024 maksuun 0,73 % järjestelyerä, 1.6.2024 0,60 %:n suuruinen paikallinen kehittämisohjelmaerä ja 1.10.2024 maksuun tuleva 2,50 %:n paikallinen erä. Näiden korotusten jakautumista eri ammattinimikkeittäin ei ole tiedossa.

Alla olevasta taulukosta käy ilmi julkisen sektorin korotukset, mukaan lukien järjestely- ja paikalliset erät, jos SOTE-sopimuksen korotusvaikutus jakaantuisi tasaisesti kaikkien ammattinimikkeiden välillä.

	SOTE 2024
Hammashoitaja	2605
Lähi-/perushoitaja	2620
Bio-/labrahoitaja	2955
Fysioterapeutti	3016
Osastonhoitaja	3979
Röntgenhoitaja	3097
Sairaanhoitaja	3058
Suuhygienisti	3037
Terveystenhoitaja	3063
Toimintaterapeutti	3056
Työterveyshoitaja*	3235
Liikunnanohjaaja**	2544
Välinehuoltaja	2355
Hoitoapulainen	2188
Vastaanottoavustaja	2216

TAULUKKO 3 SOTE-sopimuksen palkat 2024

JOHTOPÄÄTÖKSET

Työryhmä toteaa, etteivät tehtävänimikkeet olet julkisella ja yksityisellä sektorilla kaikilta osin vertailukelpoisia. Vuoden 2023 tiedoilla voidaan todeta, että palkoissa oli eroja tehtävänimikkeittäin. Selvitetystä tehtävänimikkeistä seitsemässä tehtävänimikkeessä oli korkeampi palkka julkisella sektorilla. Selvitetystä tehtävänimikkeistä seitsemässä yksityisellä sektorilla maksettiin korkeampaa palkkaa. Yhdessä tehtävänimikkeessä palkka oli sama. Tehtävänimikkeet, joissa palkka oli eniten julkisen sektorin vastaavaa jäljessä, olivat terveydenhoitaja, lähihoitaja ja röntgenhoitaja. Osittain palkkaerot saattavat selittyä eroilla tehtävien vaativuudessa.

PALKKATASON SEURANTA JATKOSSA

Tilastokeskuksesta saatujen tietojen mukaan Tilastokeskus ei tuota jatkossa enää vastaavaa tilastotietoa julkisen sektorin palkoista. Työryhmä pitää kuitenkin erittäin tärkeänä, että palkkatasoseurantaa tehdään jatkossa säännönmukaisesti vuosittain. Työryhmä katsoo, että tiedot on kerättävä jatkossa yhteisesti sovittavalla tavalla.

Helsingissä 29.4.2024

Hyvinvointiala HALI ry
Sosiaali- ja terveysalan neuvottelujärjestö SOTE ry